

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 255 din 13.04.2022

Dosar nr: 20/ 2021

Petiția nr: 234/14.01.2021

Petentă:

Reclamat: Asociația de Proprietari Bloc 220

Obiect: petenta, în calitate de medic de familie, a fost amenințată cu ridicarea autorizației de funcționare de către președinta asociației de locatari a blocului în care are cabinetul medical, pentru a nu mai acorda servicii medicale în cabinet pacienților săi persoanelor de etnie romă și altor persoane defavorizate.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Asociația de Proprietari Bloc 220.

II. Procedura de citare a părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 234/19.02.2021 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 1343/19.02.2021 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind invitate la ședința de audieri din data de 23.03.2021 (filele 5-7 la dosar).

6. Partea reclamată a depus un punct de vedere prin adresa înregistrată cu nr. 2151/18.03.2021 (filele 21-24 la dosar).

7. Având în vedere solicitările părților de amânare a ședințelor de audieri, precum și starea de alertă anunțată de autoritățile române din cauza pandemiei, părțile au fost recitate prin adresele nr. 2647/06.04.2021, acestea fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform

procedurii comunicate în adresă (filele 26-27 la dosar). Totodată, s-a comunicat petentei punctul de vedere depus la dosar de partea reclamată

8. Prin adresa înregistrată cu nr. 3259/29.04.2021, petenta a depus la dosar o solicitare de amânare a ședinței de audiere și fixarea unui nou termen pentru a avea posibilitatea de a participa la audieri, cerere însoțită de probatoriu în susținerea amânării cât și de documente considerate probe la dosar în susținerea plângerii.

9. Părțile au fost recitate pentru ședința de audieri din data de 06.07.2021, prin adresele cu nr. 4754/22.06.2021, ocazie cu care au fost recomunicate documentele depuse la dosar de părți.

10. Având în vedere solicitările reprezentanților convenționali ai părților din dosar în vederea amânării audierii stabilită pentru data de 06.07.2021 și reprogramarea acesteia, părțile au fost recitate pentru ședința din data de 12.10.2021 (adresele cu nr. 7328/29.09.2021, filele 55-61 la dosar).

11. La ședința de audieri din data de 12.10.2021, partea reclamată a fost reprezentată convențional iar petenta nu a fost prezentă. Nu s-au mai depus alte documente (note scrise, probe) până la termenul de audieri și nici după ședința de audiere a părților din dosar.

12. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

13. Prin sesizarea depusă, petenta sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare.

14. În fapt, petenta arată următoarele:

14.1 Petenta este medic de familie și are cabinetul în incinta unui bloc de locuințe.

14.2 Președinta asociației de proprietari a blocului în care funcționează sediul cabinetului medical a făcut, în timpul ședinței cu membrii asociației, de mai multe ori, referiri la unii pacienți ai petentei afirmând despre aceștia că sunt *aurolaci sau țigani*.

14.3. Petenta arată că în ultima jumătate de an, președinta asociației de proprietari a blocului a solicitat petentei să nu mai acorde servicii medicale în cabinet persoanelor de etnie romă motivând că aceștia au înjurat sau au staționat în scara blocului la diferite ore în afara orelor ce corespund programului de lucru al cabinetului, considerându-i pe aceștia *aurolaci și țigani ce vin la cabinet*.

14.4. La ripostele petentei, care a arătat că în calitate de medic consideră că toți oamenii pot beneficia egal de servicii medicale, o astfel de cerere încălcându-i grav atribuțiile profesionale, solicitând ca pentru faptele acelor persoane în afara orelor de consultații, aceștia să fie sancționați de poliție, partea reclamată a adus acuzații discriminatorii la adresa persoanelor mai sus menționate.

15. Petenta arată că, în data de 13.10.2020, în cadrul ședinței de comitet a blocului, aceasta a fost amenințată de președinta asociației de proprietari cu ridicarea autorizației de funcționare în cazul în care nu se supune cererii de a nu mai acorda servicii medicale persoanelor din acea categorie.

16. Totodată, se arată că în data de 29.10.2020, în cadrul adunării generale a asociației de proprietari a blocului, s-a stabilit contribuția cabinetului medical la plata sumei de 200 lei/lună pentru achiziționarea de materiale dezinfectante și de curățenie în urma tranzitării spațiului comun al blocului de către persoanele care vin la consultații la

cabinet, unele dintre aceste persoane fiind considerate o categorie de *oameni îndoielnici*.

17. În concluzie, petenta solicită să se constate fapta de discriminare comisă de partea reclamată, precum și înlăturarea faptelor discriminatorii prin sancționarea persoanei care a comis fapta.

18. În susținerea celor declarate în petiție, petenta a depus la dosar planșe foto conținând mesaje sms transmise de partea reclamată, precum și un fișier audio cu înregistrarea conversațiilor din timpul ședinței de comitet a blocului.

Susținerile părții reclamate

19. Prin adresa înregistrată cu nr. 2151/18.03.2021, partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care arată următoarele:

19.1 Petenta deține un cabinet de medicină de familie ce funcționează în imobilul unde partea reclamată deține calitatea de președinte al asociației de proprietari iar în ultima perioadă de timp, între cele două părți a apărut o stare conflictuală generată în special de funcționarea acestui cabinet medical.

19.2 Se arată că acest cabinet medical este vizitat zilnic de numeroase persoane care vin pentru tratamente medicale, consultații și eliberare de prescripții medicale deși starea generală este de plină pandemie generată de virusul Covid-19. Având în vedere fluxul mare de oameni care intră zilnic în scara blocului, pentru siguranța locatarilor, asociația de proprietari a decis, prin hotărârea adunării generale a locatarilor din data de 29.10.2020 să achiziționeze dezinfectante necesare efectuării dezinfecției mai dese a scării, ușilor de acces și a celorlalte obiecte aflate în scara blocului, urmând ca contravaloarea acestor produse să fie suportată de cele două cabinete medicale care își desfășoară activitatea în imobil, sens în care s-a decis ca cele două cabinete să achite lunar, în baza unei convenții, suma de 200 lei pentru a finanța achiziționarea de produse de dezinfectie și curățenie a spațiilor comune iar petenta nu a fost de acord și a refuzat plata acestei sume deși știa numărul mare al persoanelor care vin zilnic la cabinet iar riscul infectării locatarilor cu virusul SARS-COV 2 era mult mai ridicat.

20. De asemenea, se arată că starea conflictuală dintre părți a continuat din cauza faptului că, în luna decembrie 2020, petenta a amplasat pe peretele exterior al blocului o firma cu referire la cabinetul său medical și la activitatea pe care o desfășoară. Afișarea acelei firme a fost efectuată pe spațiul comun al tuturor locatarilor din imobil, neavând acordul asociației de proprietari și nici autorizație de construire sau aviz emis de autoritățile administrației publice în conformitate cu dispozițiile legale iar montarea acelei firme pe fațada blocului afecta lucrarea de reabilitare termică efectuată asupra proprietății comune a imobilului de către Primăria Sector 2 București deoarece au fost date mai multe găuri în peretele exterior al imobilului. În acest sens, partea reclamată în calitate de președinte al asociației de proprietari a notificat-o pe petentă să procedeze la demontarea firmei amplasată și la efectuarea tuturor reparațiilor necesare aducerii imobilului în starea în care se regăsea înainte de amplasarea firmei.

21. În ceea ce privește ședința comitetului executiv al asociației din data de 13.10.2020, la care a participat și petenta în calitate de membru al comitetului, se arată următoarele:

21.1 Principalul punct pe ordinea de zi a ședinței a fost cel referitor la stabilirea datei pentru ședința adunării generale a proprietarilor însă au avut loc și alte discuții cu

toți membrii comitetului despre aspectele referitoare la intrarea în scara blocului a diverselor persoane sub pretextul frecventării cabinetului medical, mai ales în contextul pandemiei. În acest sens s-a discutat despre solicitarea ce urmează a fi făcută cabinetelor medicale care funcționează în bloc să emită rețete medicale și să le dea pacienților prin balconul cabinetului, fără a mai fi nevoie ca aceștia să intre în clădire, prin adoptarea acestei măsuri urmărindu-se ca traficul persoanelor străine în imobil să fie redus substanțial deoarece majoritatea pacienților veneau doar pentru a ridica rețete medicale fără a fi necesar să efectueze un consult.

22. Partea reclamată arată că toate afirmațiile pe subiectul persoanelor care vin la cabinet au avut un caracter impersonal, nefiind făcute nominalizări ale persoanelor, fiind făcute doar afirmații generale care nu au vizat pe cineva anume, nefiind adresate niciunei persoane prezente. Relatarea nu a avut în vedere interzicerea acordării de servicii medicale unei categorii de persoane și nu a presupus ca o anumită categorie de persoane să fie tratată în mod diferit, ci doar s-a propus o variantă de acordare a rețetelor medicale prin balconul cabinetului situat la parterul blocului pentru toate persoanele care au nevoie de rețete medicale, astfel încât să se evite stricăciunile, injuriile și comportamentele neadecvate ale unor astfel de persoane și, de asemenea, să fie redus cât mai mult riscul epidemiologic, acest sistem de a da rețetele prin balcon fiind folosit de foarte multe cabinete medicale care funcționează la parterul blocurilor.

23. Cu privire la înregistrarea audio depusă de petentă ca probă la dosar, partea reclamată consideră că aceasta nu poate fi luată în considerare deoarece reprezintă un mijloc de probă obținut cu încălcarea dispozițiilor legale referitoare la administrarea probatoilor, ea nefiind obținută în condițiile legii. Se arată că înregistrarea a fost făcută în mod ascuns, niciunul dintre membrii comitetului executiv prezenți la ședință neavând cunoștința despre faptul ca petenta efectua în mod neautorizat înregistrarea ședinței. Partea reclamată consideră că fapta petentei de a înregistra audio ședința comitetului executiv desfașurată în data de 13.10.2020, fără acordul persoanelor vizate, violează drepturile și libertățile persoanei încălcând astfel dreptul la viața privată, intimă, drept garantat de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și, prin urmare înregistrarea audio depusă de petentă în susținerea petiției sale nu poate servi ca probă în prezenta cauză deoarece nu reprezintă o probă obținută conform prevederilor legale, fiind solicitată înlăturarea acestei probe.

24. Totodată, partea reclamată solicită să se observe faptul că, în realitate petenta a încercat în repetate rânduri să provoace și să reinterpreteze afirmațiile acesteia într-un sens incorect și nu în sensul în care au fost făcute. De asemenea, partea reclamată consideră că petenta a fost cea care a făcut afirmații cu privire la o eventuală discriminare a unei categorii de persoane, deși nu se făcuse nicio afirmație în acest sens ci doar s-a precizat ca urmează a se face o solicitare pentru ca toate persoanele care vin pentru rețete să le primească prin balconul cabinetului, fără a susține că doar o anumită categorie de persoane sa fie tratată astfel. Prin urmare, toate susținerile părții reclamate de la acea întâlnire au fost date în contextul general al discuțiilor referitoare la o atare situație, și anume că în scara blocului intră diverse persoane care aduc stricăciuni, fac scandal, deranjează locatarii și totul sub pretextul vizitelor la cabinetul medical al petentei.

24. În concluzie, partea reclamată consideră ca afirmațiile făcute în acel context nu reprezintă o discriminare în sensul prevăzut de lege și solicită respingerea sesizării

petentei, constatându-se că în situația de față nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament, motiv pentru care presupusa faptă nu intra sub incidența OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

22. La dosar nu au mai fost depuse alte înscrisuri în susținerea celor declarate de partea reclamată.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, **tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat**”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

23. În fapt, se reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație reclamată de petentă, la care aceasta a fost supusă în cadrul activității desfășurate, motivând că au fost luate măsuri diferite față de ea în calitate de medic de familie,

Colegiul director urmând să analizeze în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și constituie o eventuală faptă de discriminare.

Colegiul director reține spre analiză faptul că, în perioada stării de urgență, președinta asociației de locatari a blocului în care petenta are cabinetul medical i-a solicitat acesteia să nu acorde servicii medicale în cabinet pacienților săi persoane de etnie romă și altor persoane defavorizate.

24. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

25. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

26. Raportat la obiectul petiției, Colegiul Director al CNCD are în vedere dispozițiile art.2 alin.(1) din OG nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare *“orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

27. Colegiul Director al CNCD analizează faptele sesizate și din perspectiva discriminării privind accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități, având în vedere dispozițiile art. 10, lit.b) din OG nr.137/2000, republicată privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, potrivit cărora: *„Constituie contravenție [...] discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin [...]:*

b) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate:”

28. De asemenea, faptele sesizate se analizează și din perspectiva prevederilor art. 15 din OG nr. 132/2000 privind dreptul la demnitatea personală, precum și din prisma categoriilor de discriminare și mecanismele de protecție împotriva discriminării prevăzute în Manualul de drept european privind nediscriminarea (ed.2011).

29. **Pe fond**, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor

prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000, republicată.

30. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act/ a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000.

31. Prin urmare, Colegiul Director reține că, pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință, aplicat în situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1, alin. 3 al OG nr. 137/2000: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

32. Reținând definiția discriminării, astfel cum este reglementată de art. 2 alin (1) din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, în coroborare cu aspectele de mai sus, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2 alin (1) deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin. (1) și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

33. Colegiul Director reține că art.2 alin. (1) nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece, criteriile *expressis verbis* enumerate de lege sunt

completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare.

34. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 din OG nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale, *ipso facto* și constituind mobilul principal al actului sau faptului discriminatoriu. În situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit indus și criteriul interzis de lege.

35. Din analiza obiectului petiției, Colegiul director reține ca și criterii: etnie și categorie socială, petenta fiind tratată mai puțin favorabil din cauza faptului că este asociată cu alte persoane care dețin caracteristica protejată.

36. Colegiul director a analizat petiția, având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, reținând criteriile de discriminare ca fiind cele invocate de petentă. Poziția în care a fost situată petenta ar aduce prejudicii acesteia în comunitate, creând un cadru intimidant, ostil, degradant și ofensiv.

37. Colegiul director, pe baza probatoriului depus la dosar și din susținerile părților, a reținut următoarele:

- petenta deține un cabinet de medicină de familie și își desfășoară activitatea de medic de familie la cabinetul personal, care are sediul la parterul unui bloc de locuințe;
- între cele două părți a apărut, într-o perioadă de timp, o stare conflictuală generată în special de funcționarea cabinetului medical, motivele principale fiind:

- * fluxul mare de persoane care vin pentru tratamente medicale, consultații și eliberare de prescripții medicale deși starea generală era de plină pandemie generată de virusul Covid-19. În acest context asociația de proprietari a decis să achiziționeze dezinfectante pentru a se putea dezinfecta mai des scara, ușile de acces și celelalte obiecte aflate în scara blocului, urmând ca pentru aceste produse contravaloarea să fie suportată de cele două cabinete medicale care își desfășoară activitatea în imobil, sens în care s-a decis ca aceste cabinete să achite lunar, în baza unei convenții, suma de 200 lei pentru achiziționarea de produse, petenta nefiind de acord și refuzând plata acestei sume.

- * în luna decembrie 2020, petenta a amplasat pe peretele exterior al blocului o firmă cu referire la cabinetul său medical și la activitatea pe care o desfășoară, afișarea acelei firme fiind efectuată pe spațiul comun al tuturor locatarilor din imobil și fără avizele în conformitate cu dispozițiile legale, sens în care partea reclamată în calitate de președinte al asociației de proprietari a notificat-o pe petentă să procedeze la demontarea firmei amplasată pe peretele blocului, precum și la efectuarea tuturor reparațiilor necesare aducerii imobilului în starea în care se regăsea înainte de amplasarea firmei.

- în ședința comitetului executiv al asociației din data de 13.10.2020, comitet în care petenta este membru, au avut loc unele discuții despre aspectele referitoare la intrarea în scara blocului a diverse persoane care vin sub pretextul frecventării cabinetului medical. În acest sens, în contextul pandemiei s-a discutat despre solicitarea către cabinetele medicale care funcționează în bloc ca acestea să emită rețete medicale și să le dea pacienților prin balconul cabinetului, fără a mai fi nevoie ca acești pacienți să intre în clădire, prin adoptarea acestei măsuri urmărindu-se ca traficul

persoanelor străine în imobil să fie redus substanțial având în vedere faptul că majoritatea pacienților veneau doar pentru a ridica rețete medicale fără a fi necesar să efectueze un consult. Recomandarea a venit astfel încât să se evite stricăciunile, injuriile și comportamentele neadecvate ale unor persoane și, de asemenea, să fie redus cât mai mult riscul epidemiologic, motivându-se că acest sistem de a se da rețetele prin balcon este folosit de foarte multe cabinete medicale care funcționează la parterul blocurilor.

- În cadrul ședinței comitetului președinta asociației de proprietari a făcut referiri la unii pacienți ai petentei afirmând despre aceștia că fac parte dintr-o categorie îndoienică (*aurolaci sau țigani*), solicitând petentei să nu mai acorde servicii medicale în cabinet persoanelor de etnie romă sau celor din categorii defavorizate motivând că aceștia au înjurat sau au staționat în scara blocului la diferite ore în afara orelor ce corespund programului de lucru al cabinetului, susținerile părții reclamante de la acea întâlnire fiind date în contextul general al discuțiilor referitoare la situația ca atare, cum că în scara blocului intră diverse persoane care aduc stricăciuni, fac scandal, deranjează locatarii și totul sub pretextul vizitelor la cabinetul medical al petentei.

- În timpul ședinței cu membrii asociației, la ripostele petentei care a arătat că o astfel de cerere îi încalcă grav atribuțiile profesionale, partea reclamată a adus acuzații discriminatorii la adresa persoanelor menționate, afirmând că va solicita ridicarea autorizației de funcționare a cabinetului unde își desfășoară activitatea petenta în cazul în care aceasta nu se supune cererii iar spațiul comun al blocului va fi tranzitat în continuare de către persoanele care vin la consultații la cabinet, unele dintre acestea fiind considerate o categorie de *oameni îndoielnici*.

38. Cu privire la înregistrarea audio din ședința comitetului executiv desfășurată în data de 13.10.2020, depusă de petentă ca probă la dosar, se ia în considerare faptul că aceasta reprezintă un mijloc de probă conform dispozițiilor art.20, alin (6) din OG nr. 137/2000 care prevăd: (teza a 2-a) ... *În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constitutional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice*. Înregistrarea constituie o probă decisivă în vederea analizării cauzei și soluționării pertinente a acesteia.

Pentru faptul că înregistrarea nu a fost făcută cu acordul participanților la ședință, faptă invocată de partea reclamată, Colegiul director apreciază că aceasta excede competenței CNCD, partea reclamată putând să se adrese organelor competente în vederea stabilirii condițiilor legale de acces și obținere a înregistrării, precum și autorizarea/nea autorizarea acestei înregistrări.

39. În speța prezentă, față de susținerile părților și documentele depuse la dosar, Colegiul director constată că petenta nu a beneficiat de un climat în condiții de egalitate și în concordanță cu natura profesiei pe care o exercită. Asupra activității desfășurate de petentă s-a încercat luarea unor măsuri care nu sunt de natură a îndreptăți să se dispună limitarea și împiedicarea în exercitarea profesiei petentei pentru faptul că unii dintre pacienți sunt de etnie sau fac parte dintr-o categorie socială defavorizată.

40. Discriminarea descrie o situație în care o persoană este dezavantajată într-un anumit fel din cauza unei „caracteristici protejate”.

Curtea Europeană de Justiție și instanțele naționale au acceptat noțiunea de discriminare prin asociere, în cazul căreia o persoană este tratată mai puțin favorabil din cauza asocierii sale cu o altă persoană care deține „caracteristica protejată”

Instanțele au dat o interpretare generică domeniului de aplicare al „criteriului protejat”. Acesta poate include „discriminarea prin asociere”, atunci când victima discriminării nu este însăși persoana având caracteristica protejată. De asemenea, ar putea include o situație în care respectivul criteriu este interpretat într-o manieră abstractă. De aceea, este imperativ necesar ca practicienii să inițieze o analiză detaliată a raționamentului aflat în spatele tratamentului mai puțin favorabil și să caute dovezi potrivit cărora criteriul protejat cauzează respectivul tratament, în mod direct sau indirect.¹

41. Astfel, Colegiul director, analizând obiectul petiției și înscrisurile depuse la dosar, constată că tratamentul la care a fost supus petenta de către președinta asociației de locatari a dus la afectarea exercitării normale a dreptului său și vizează îngrădirea profesiei în condiții de egalitate, atitudine ce a creat un cadru ostil față de acesta. Petenta a fost împiedicată în exercitarea profesiei de medic de familie, fiindu-i restricționat, limitat și îngrădit dreptul la de a-și exercita profesia, aceasta neputând desfășura complet activitatea din cauza faptului că unii pacienți sunt de etnie romă sau din categorii defavorizate, petenta fiind tratată mai puțin favorabil din cauza asocierii sale cu alte persoane care dețin „caracteristica protejată” (discriminare prin asociere).

42. În acest fel, Colegiul director constată că se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, în cauză criteriul fiind definit de etnie și categorie socială, desfășurarea activității petentei în condițiile menționate mai sus având un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2, alin. (1) coroborat cu art. 15 și art. 10 lit b) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatându-se astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

43. Pentru considerentele de mai sus, pentru faptele prevăzute de art. 2, alin (1), art. 15 și art. 10 lit b) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Colegiul director va aplica sancțiunea cu avertisment pentru încălcarea principiului egalității de tratament și restrângerea condițiilor de prestare a activității petentei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate intră sub incidența art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 10 lit b) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, reprezentând fapte de discriminare.

2. Aplică sancțiunea cu avertisment pentru partea reclamată pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. (1), art. 15 și art 10 lit b) din OG nr. 137/2000, potrivit art. 5 alin.

¹ Manual de drept european privind discriminarea, ed. 2011, pag 30 și 62

(2) și art. 7 alin. (3) din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

3. Se recomandă părții reclamate să ia măsurile specifice pentru a-și adapta regulile și practicile la cei cu caracteristici diferite și pentru a se asigura că toate persoanele își pot exercita drepturile în mod egal.

4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 13.04.2021 au fost:

ASZTALOS CSABA FERENC - membru

ADRIAN NICOLAE DIACONU – membru,

CRISTIAN JURA – membru,

HORIA GRAMA– membru,

MARIA MOȚA– membru,

MARIA LAZĂR – membru,

HALLER ISTVAN – membru,

Motivat/redactat: AND/FL

Data: 23.06.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.